

τὸ πεδίον τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Καὶ αὐτὴς ὁ κοινὸς νοῦς, ὁ πόσον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἀναγκαῖος, διὰ τοῦτο ὀδηγεῖ καὶ φωτίζει τοὺς ἀνθρώπους, διότι ἀνεζωπυρήθη πρότερον ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας, τῆς πολυτελείας ταύτης τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Ναὶ, ἐπαναλαμβάνομεν ὅλα εἶναι ἀλληλένδετα ἐν τῇ μεγάλῃ στρατιᾷ τῶν ἐργατῶν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας· τὸ ὠφέλιμον συνδέεται μετὰ τοῦ καλοῦ, τὸ περιττὸν μετὰ τοῦ ἀναγκαίου. Οἱ πλούσιοι παρασύρουσι τοὺς πτωχοτέρους, οἱ ἰσχυρότεροι τοὺς ἀσθενεστέρας. Ἡ ὄθησις ἐρχεται ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, καὶ οὕτω κατορθοῦται ἡ νίκη τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τῆς φύσεως. Καθὼς δὲ εἰς τὰς κοινὰς στρατίας, εἶναι καὶ ἐνταῦθα ἐπίσης ἀναγκαῖαι καὶ τῶν στρατηγῶν αἱ ἀνώτεροι γνώσεις, καὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἡ παιδεία καὶ ἡ τόλμη, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἡ πειθαρχία καὶ ἡ ἀφοσίωσις· μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι, εἰς τὰς κοινὰς στρατίας, οἱ ἀναγκαῖοι οὗτοι ὄροι δὲν εἶναι καὶ πάντοτε ἐπαρκεῖς, διότι ἐκεῖ, μεταξὺ δύο στρατιῶν, μία ἐξ ἀνάγκης ἔσεται ἡ νικῶσα, καὶ μία ἡ νικωμένη· ἐνῶ ἐνταῦθα, νικῶσα εἶναι πάντοτε ἡ ἀνθρωπίνῃ διάνοιᾳ, νικῶνται δὲ μόνον τὰ κτηνώδη προσκόμματα, ἡ πτωχεία καὶ ἡ δυστυχία.

Ἡ ἀμιλλα αὕτη, ἡ εὐγενής καὶ εἰρηνικὴ αὕτη ἀμιλλα, δι' ἧς προάγεται βαθμηδὸν ἡ εὐπραγία ἐκάστου, ἔχει μόνον δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ ἀνώτερον προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπειναντίας συντελεῖ εἰς αὐτὸν τὰ μέγιστα. Ἄς υποθέσωμεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἔχει τὴν αὐτὴν ἐργασίαν, τὴν αὐτὴν τροφὴν, τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν, τὴν αὐτὴν κατοικίαν, τὴν αὐτὴν ὑπαρξίν τέλος πάντων. Ποῦ τότε κινήσις; ποῦ ὄθησις; ποῦ διαγωνισμός; Δὲν ἤθελεν εἶναι πλέον ἡ ἱεραρχία ἐκεῖνη, ἡ ζῶσα καὶ κινουμένη κοινωνικὴ ἱεραρχία, τῆς ὁποίας ὅλα τὰ μέλη δύνανται ν' ἀναβαίνωσι βαθμηδὸν καὶ ἀλληλοδιαδόχως, ἀλλ' ἡ ἰσοπέδωσις τῆς δυσπραγίας. Καμηλώσατε τὴν ἀνθρωπίνην στάθμην, καὶ τὰ πάντα χαμηλοῦνται· ἀνυψώσατε αὐτὴν, καὶ τὰ πάντα ἀνυψοῦνται. Ἄφετε νὰ ὑπάρχωσι παλάτια καὶ ναοὶ καὶ ἐκδονοστάσια, ἂν θέλετε νὰ ὑπάρξῃ πόλις καὶ ἐν αὐτῇ κοινὰ οἰκίαι. Ἄφετε νὰ ἔχωσιν οἱ πλούσιοι ἀμάξας, ἂν θέλετε νὰ εὐρίσκωνται καὶ λεωφορεῖα πρὸς χρῆσιν τοῦ κοινού.

Ἀλλὰ, λέγετε, δὲν ἀπολαύει ἀμέσως ὅλων τῶν ἀγαθῶν ὁ λαὸς ὅλος. Τί πρὸς αὐτό; Ἀπολαύει βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον. Ἄς ἔχωσι μερικοὶ, οἱ μέχρι τοῦδε δυνάμενοι, τὴν ἀνωτέραν ἀπόλαυσιν, καὶ οἱ ἄλλοι τὴν ἐλπίδα ὅτι, διὰ τῆς συνδρομῆς τῆς ἐργασίας, θὰ φθάσωσιν εἰς θέσιν βαθμηδὸν ἀνωτέραν, ὅπου, παρὰ τῷ ἀναγκάει, θὰ ὑπάρχη καὶ κατὰ περιττόν. Ὁ πολιτισμὸς, ἡ πρόοδος, ἡ εὐεξία, καταβαίνουσι πάντοτε, ἀπὸ στρώματος εἰς στῶμα, μέχρι τῶν τελευταίων

τοῦ λαοῦ τάξεων. Ἄν θέλωμεν νὰ ἐκδιώξωμεν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, διότι δὲν ὠφελοῦνται πρότερον ἐξ αὐτῶν οἱ πολλοὶ, ἀλλ' οἱ ὀλίγοι, τότε φόβος εἶναι μήπως πάθωμεν ὅ,τι ἔπαθε τὸ δένδρον τοῦ μύθου, διὰ τοῦ ὁποίου θέλωμεν νὰ τελειώσωμεν τὴν παρούσαν διατριβήν·

Ἐφλέγετο τὸ δένδρον αὐτὸ ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν οὐρανίαν δρῶσον. Κατέβη τὸ σύννεφον, καὶ ἐστάθη ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ σταγόνες τινὲς ἤρχισαν νὰ βρέχωσι τῆς κορυφῆς τὰ φύλλα. Οἱ κατώτεροι τότε κλάδοι ἐξήλοφθόνθησαν, ὠργίσθησαν καὶ ἀνέκραξαν· «Δὲν θέλωμεν προτιμῆσεις, δὲν θέλωμεν προνόμια· ὅλοι ἐπίσης καιόμεθα, ὅλοι ἐπίσης διψοῦμεν, ὅλοι θέλωμεν νὰ δροσισθῶμεν συγχρόνως.» Τότε τὸ νερὸν τῆς βροχῆς ἐστάθη, καὶ τὸ σύννεφον ἀνέβη πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὡ κλάδοι, κατώτεροι κλάδοι! Διατί δὲν ἐπεριμένετε ὀλίγον ἀκόμη, καὶ ὅλοι ἐπίσης ἠθέλατε δροσισθῆ! Σ.

ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΟΙ ΠΙΘΗΚΟΙ

ΚΑΤΑΓΕΤΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΚ ΤΟΥ ΠΙΘΗΚΟΥ;

Ὁ Γορίλλας.

Γ'

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδι σελ. 27.

Ὁ ἐν ἡλικίᾳ Γορίλλας εἶναι ἀγριώτατος· ἡ φύσις αὐτοῦ εἶναι ἀδάμαστος· ἡ σύλληψις ζῶντος θηρίου τοσοῦτον ἰσχυροῦ καὶ ἀγρίου εἶναι ἀδύνατος· διὰ παγίδων δὲν συλλαμβάνεται, ὡς οὐδὲ ὁ Σιμπανζέ.

Οἱ μικροὶ ἀνθίστανται πρὸς πᾶσαν ἐξημέρωσιν. Κατὰ διαφόρους περιστάσεις κατορθώθη ἡ προμήθεια νεωτάτων καὶ ἐγένετο δοκιμὴ πρὸς διαφύλαξιν αὐτῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ. Ἀλλ' ἀπέβαλλον πᾶσαν ἄλλην τροφὴν πλὴν τῶν καρπῶν τῶν δασῶν αὐτῶν, διέσχιζον δὲ καὶ κατεσπάρασσον διὰ τῶν ὀνύχων καὶ τῶν ὀδόντων τὴν χεῖρα τοῦ τροφέως. Ἦτο ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ τίποτε ἐπὶ τῆς ἀγρίας καὶ ἀδαμάστου φύσεως τῶν μικρῶν τούτων τεράτων εἴτε διὰ μαλακῶν εἴτε διὰ σκληρῶν μέσων. Ὁ χαρακτήρ των ἐφαίνετο καθιστάμενος ὀξυκολώτερος ἐκ τῆς συναισθήσεως τῆς αἰχμαλωσίας, ἀπέθνησκον δὲ μετ' ὀλίγον ἄνευ φανερᾶς ἀσθενείας, ὡς ὁ αἰθίοψ ὁ ἀποχωριζόμενος ἀπὸ τῶν δασῶν.

Ἡ ἱστορία μικροῦ ἀρσενικοῦ τὸν ὁποῖον ὁ Du chailly κατώρθωσεν ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον νὰ διατηρήσῃ, ἀποδεικνύει τὸν βαθμὸν τῆς ἀγριότητος καὶ κακίας, τῆς δολιότητος καὶ δυνάμεως τῶν θηρίων τούτων μέχρι τῆς νεορᾶς αὐτῶν ἡλικίας.

Ὁ νέος οὗτος πίθηκος συνελήφθη εἰς τὸ δάσος μετὰ τοῦ Ῥέμβο καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς ἀγίας Αἰκατερίνης· κατελήφθη δὲ αἰφνιδίως μετὰ τῆς μητρὸς του τρώγων κόκκους. Ὅταν οἱ

μαῦροι ἐφόνευσαν τὴν μητέρα, ὁ μικρὸς ὄρμησε πρὸς αὐτὴν ζητῶν νὰ κρυβῆ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς. Πάραυτα οἱ κυνηγοὶ ἔσπευσαν νὰ τὸν συλλάβωσι ζῶντα· ἀλλ' ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν μικρὸν, ὁ ὁποῖος βλέπων ὅτι ἦτο περικυκλωμένος, κατέφυγεν εἰς τὴν κορυφὴν δένδρου, ἐκεῖ δὲ συνωκλάσθη ποιῶν ἑαυτὸν ὅσον τὸ δυνατόν μικρότερον καὶ ἐξέβαλεν ὠρυγμοὺς ἀγρίους καὶ ὄξεις.

Οἱ αἰθίοπες ἔκοψαν τὸ δένδρον ρίψαντες δὲ ὑφασμά τι εἰς τὴν κεφαλὴν τὸν συνέλαβον, ἀλλ' ἐδαγκάσθη εἰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν χεῖρα, ἄλλος δὲ εἰς τὸν μηρὸν.

Ὁ μικρὸς οὗτος πίθηκος ἦτο ἰσχνός, τὸ ἀνάστημα του ἦτο μόλις δύο ποδῶν καὶ ἐξ δακτύλων ἀγγλικῶν, 76 περίπου ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου, πρέπει δὲ νὰ ἦτο δύο ἢ τριῶν ἐτῶν. Μολοῦντι δὲ ἦτο νεαρὸς καὶ ἰσχνός, εἶχεν ἐν τούτοις δύναμιν ἐκπληκτικὴν καὶ μανίαν ἀπαράμιλλον. Ἀκαταπαύστως ἠγωνίζετο καὶ οὐδεὶς ἐγνώριζε πῶς νὰ τὸν ἀποκομίσωσιν. Ἐπὶ τέλους κατώρθωσαν νὰ κλείσωσι τὸν λαιμὸν του ἐντὸς τῶν βραχιόνων μικροῦ δικράνου· οὕτω δὲ αἰχμάλωτον καὶ κρατούμενον ἐν ἀποστάσει ἐκόμισαν εἰς τὸ χωρίον.

Ἦτο θέαμα περιεργὸν ἡ ὄψις τῆς λύσεως καὶ τῆς μανίας τοῦ μικροῦ τέρατος. Ἔστρεφε μανιώδεις ὀφθαλμοὺς καὶ δασκίς ἤπτετο τινος τῶν περισταμένων δὲν ἄφινεν αὐτὸν ἀζήμιον.

Παραχρῆμα κατεσκευάσθη εἰς αὐτὸν καλύβη ἐξ ἰσχυρῶν βραμῶν, στερεῶς ἐμπεπηγμένων ἐν τῇ γῆ, ἀρκούντως ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων, ἵνα δύναται τις νὰ παρατηρῆ τὰς κινήσεις του, ἀλλὰ καὶ ἀρκούντως πλησίον ἵνα ὑπάρχη μεγάλη ἀσφάλεια. Εὐθὺς ὡς ἐρρίφθη εἰς τὸ κλωβίον τοῦ ὁ μικρὸς Γορίλλας ἀπεσύρθη εἰς τὴν μᾶλλον ἀπόκεντρον γωνίαν καὶ συνωκλάσθη δεικνύων ἄγριον πρόσωπον. Ὅτε ὁ κ. Duchailu πλησιάζας ἐδοκίμασε νὰ τὸν καθησυχάσῃ, ὁ μικρὸς πίθηκος ὄρμησε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐπιτυχῶν τὰ κάτω τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ, τὰ ἔσχισε δι' ἐνὸς τῶν ποδῶν.

Ὁ κ. Duchailu ἔστειλε νὰ εὔρωσι καρποὺς τοῦ δάσους καὶ τοὺς παρέθηκε μετὰ ἀγγείου ὑδατος, ἀλλ' ὁ μικρὸς πίθηκος δὲν ἤπτετο οὐδενὸς ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεμακρύνοντο.

Τὴν δευτέραν ἡμέραν ὁ μικρὸς Ἰοῆ, οὕτω τὸν ὠνόμασαν, ἦτο ἀκόμη ἄγριος καὶ ἐπήδα μὲ μορφασμοὺς φοβεροὺς, ἐκβάλλων φωνὰς ἀγρίας κατὰ παντὸς ὅστις ἐπλησιάζε τὸ κλωβίον του. Ἐν τούτοις μένων μόνος ἔτρωγεν εὐχαρίστως, ἀλλὰ μόνον φύλλα καὶ καρποὺς τοῦ γενεθλίου του δάσους.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἦτο εἰπέρ ποτε μανιώδης. Τὴν τετάρτην ἡμέραν κατώρθωσε νὰ σπάσῃ ἐν ἀγκελὸν τοῦ κλωβίου του καὶ νὰ φύγῃ.

Ἄμα παρετήρησεν ὅτι εἶχε φύγει, ὁ κ. Duchail-

lu διέταξε νὰ κυκλωθῆ τὸ πλησίον δάσος ἐφ' ὅλων τῶν αἰθίοπων του, αὐτὸς δὲ μεταβίς νὰ λάβῃ ἐκ τῆς οἰκίας ὄπλον ἠκουσε βρύχημα ἀπειλητικὸν ἐξερχόμενον κάτωθεν τῆς κλίνης του. Ἦτο ὁ κύριος Ἰοῆ Ὁ κ. Duchailu διέταξε πάραυτα νὰ κλείσωσιν ὅλας τὰς ἐξόδους, ἀνεκάλεσε δὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἠτοιμάζετο νὰ δοκιμάσῃ νὰ συλλάβῃ ἐκ νέου τὸ ζῶον, ἅτε ταῦτο ἰδὸν κύκλω του ὅλα αὐτὰ τὰ μαῦρα πρόσωπα ἔγεινε μανιώδης καὶ ἐξώρμησεν ἀπὸ τοῦ καταφυγίου του.

Τότε ὅλοι ἐξέρχονται μετὰ σπουδῆς κλείοντες ὅσον τάχιστα τὴν θύραν ἵνα μὴ ἐκτεθῶσιν εἰς τοὺς φοβεροὺς αὐτοῦ ὀδόντας.

Ὅταν ἠσύχασεν ὀλίγον ἤνοιξαν πάλιν τὴν θύραν, ἦσαν δὲ εὐτυχεῖς ὥστε μὲ τὸ πρῶτον ὁ βρόχος νὰ περάσῃ τὴν κεφαλὴν του. Ὁ μικρὸς διαβολάκος περιπλεχθεὶς ἐν τῷ βρόχῳ ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ ὠρυγὰς φοβεράς καὶ νὰ κτυπᾷ διὰ τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν πανταχοῦ. Ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ ὁ κ. Duchailu τὸν συνέλαβεν ἐκ τοῦ αὐχένος, δύο δὲ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ τοὺς βραχίονας καὶ δύο τὰς κνήμας. Καὶ οὕτω κρατούμενος ὁ μικρὸς Γορίλλας δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγωνίζεται αἰωνίως, μόνον δὲ διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς δεξιότητος κατώρθωσαν νὰ τὸν ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν καλύβην του στερεῶς ἐπισκευασθεῖσαν.

Τὴν λοιπὴν ἡμέραν καὶ τὰς ἀκολούθους ἦτο εἰς κατάστασιν ὀργῆς καὶ μανίας ἀπεριγράπτου, δὲν ἤθελε δὲ νὰ φάγῃ τίποτε. Ἐν τούτοις ὠθούμενος ὑπὸ τῆς πείνης ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ κ. Duchailu. Ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας ἔμεινε ἀρκούντως ἡσυχος, ἀλλ' ἡμέραν τινα παρετήρησεν ὅτι εἶχε κόψει διὰ τῶν ὀδόντων ἕνα βραμῶν καὶ ἔφυγεν ἐκ νέου.

Εὐτυχῶς μόλις εἶχε φύγει, ἠδύνατο δὲ τις νὰ τὸν παρατηρήσῃ φεύγοντα τετραποδίτη μετὰ μεγάλης ταχύτητος διὰ μέσου μικροῦ λιβαδίου πρὸς ὁμάδα τινὰ δένδρων.

Ὁ κ. Duchailu συνεκέντρωσεν ἐκ νέου τοὺς ἀνθρώπους του ἵνα τὸν θηρεύσῃ. Ὁ Ἰοῆ, παρατηρήσας ὅτι διώκεται, ἔδραμε πρὸς ἄλλο δάσος. Ἐνταῦθα κατώρθωσαν νὰ τὸν κυκλώσωσιν, ἀλλὰ ταύτην τὴν φορὰν δὲν ἀνεβρίχθη εἰς δένδρον, ἐνθυμούμενος φαίνεται πῶς συνελήφθη τὸ πρῶτον. Ἐκατὸν πενήκοντα περίπου ἄνθρωποι ἀπετέλουν τὸν κύκλον, οἵτινες ἐπλησιάζον ἵνα τὸν συστενώσωσι κατ' ὀλίγον. Τότε ἤρξατο νὰ ὠρῆται καὶ ἐπήδησε κατὰ δυστυχουῶς αἰθίοπος ὅστις εἶχε προχωρήσει περισσότερο τῶν συντροφῶν του, ὅστις ἔμως ἐκ φρίκης ἔπεσε κατὰ γῆς. Ἡ πτώσις αὕτη ἔσωσε τὸν ἄνθρωπον, περιέπλεξε τὸν Ἰοῆ καὶ ἔδωκε καιρὸν νὰ τοῦ περάσωσι τὸν βρόχον. Τέσσαρες αἰθίοπες τὸν ἔφερον εἰς τὸ χωρίον, τοῦ ἐπέρασαν ἄλυσσον εἰς

τὸν λαϊμὸν καὶ τὸν ἔβαλον πάλιν εἰς τὸ κλωβίον του.

Ἡ δύνάμις του ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε ἐχρειάσθη μία ὥρα διὰ νὰ τοῦ βάλλωσι τὸν κλωβόν.

Μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπέθανεν αἰφνιδίως· ἐν τούτοις ἐφάνετο καλῆς ὑγείας καὶ ἔτραγεν ἀφθόως τὰς συνήθεις του τροφάς, ἃς ἀνεζήτουν καθ' ἐκαστὴν ἐν τῷ δάσει.

Ἡγάπα νὰ ἀποσύρεται εἰς μικρὸν πίθον, εἰς τὸν ὅποιον εἶχον θέσει ἄχυρον διὰ νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ἀντὶ κλίνης, ἦτο δὲ εὐχάριστον νὰ τὸν βλέπη τις νὰ ἀνακινή τὸ ἄχυρόν του καὶ νὰ συστέλλεται ἐν τῇ φουλεῖ του. Τὴν νύκτα διὰ τὴν δροσιάν τῆς ἐσπέρας ἐλάμβανε διὰ τῆς χειρὸς ἄχυρα καὶ ἐσκεπάζετο.

Ἐὰν εἰς μικρὸς Γορίλλας παρέσχε τόσους κόπους ἵνα συλληφθῇ καὶ διατηρηθῇ ἐν αἰμαλωσίᾳ, δύναται νὰ συμπεράνη τις τὰς δυσκολίας πρὸς σύλληψιν ζῶντος Γορίλλου ἀνήθου.

Ὁ Γορίλλας δὲν ζῆ ἐν ἀγέλῃ. Ἐν τούτοις τὸν περυστάνουσιν ἦτι θέτει ἐνέδρας εἰς τοὺς περιηγητάς καὶ ὅτι ἀρπάζει αἰθιοπίδας ὅταν εὖρη εὐκαιρίαν· ἄπαντες δὲ οἱ περιηγηταὶ ἠδυνήθησαν νὰ συλλέξωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων δημοτικῶν μύθων παραδόσεις ποικιλωτάτας κατὰ τὸ εἶδος, ἀλλ' ὁμοιοτάτας κατ' οὐσίαν. Ὁ Buffon ἀναφέρει κατὰ τὸν La Brosse, οὐχὶ μόνον ὅτι οἱ πίθηκοι οὗτοι «προσπαθοῦσι νὰ καταλάβωσιν αἰφνιδίως τὰς αἰθιοπίδας», ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτὸς «ἐγνώρισεν ἐν Λοδάγγῳ αἰθιοπίδα ἥτις ἔμεινε τρία ἔτη μετὰ τῶν ζώων τούτων, ὑψηλὴν ἐξ ἡ ἑπτὰ (ἀγγλικούς) πόδας καὶ ἀπαραμίλλου δυνάμεως.»

Τοιαῦται παραδόσεις ἐπαναλαμβάνονται ἀδιαλείπτως ἐν Γαβών. Οἱ πρεσβύτεροι τῆς χώρας, λέγει ὁ κ. Aubry-Lecomte, μοὶ διηγήθησαν περὶ γυναικῶν ἀναρπάστων γενομένων καὶ πιστεύουσιν εἰς τοῦτο, ἀλλ' ὅταν τοὺς ἐστενοχώρησα δι' ἐρωτήσεων δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μοὶ ἀναφέρωσιν ὄρισμένον γεγονός ἢ ἔνομα. Ἐγὼ θεωρῶ διὰ τοῦτο, προσθέτει, ὡς μῦθον τὸ γεγονός περὶ οὗ τοσοῦτος ἔγεινε λόγος.

Ὁ κ. Duchailu, ὅστις ἐπὶ μακρὸν ἐζήτησεν ἐν ταῖς χώραις ταύταις, διακηρύσσει ὡσαύτως ὅτι τὰ γεγονότα ταῦτα εἶναι ἀνύπαρκτα· καὶ αὐτὸς εὖρε μόνον παραδόσεις καὶ οὐδὲν ἀκριβὲς γεγονός.

Σπανίως ἀπαντᾶται ὁ ἀνήλικος Γορίλλας μόνος· ὅταν εὕρεθῇ, εἶναι πάντοτε ἀρσενικὸς καὶ ἀγριότητος φοβερός.

Ὅταν ὁ Γορίλλας ἦναι μικρὸς καὶ κατέλιπε τὴν μητέρα του, εὕρεσκειται εἰς ὁμάδα δύο, τριῶν ἢ τὸ πολὺ τεσσάρων. Εὐθὺς ὡς ἀνεκαλύφθησαν οὗτοι φεύγουσι τρέχοντες ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὰ δένδρα, ἢ δὲ ταχύτης των εἶναι μεγίστη. Ὅταν τις τοὺς ἴδῃ κατὰ πρόσωπον διὰ τῶν θάμνων ἔχοντας κεφαλὴν παιδὸς

καὶ τὸ σῶμα κατὰ τὸ ἡμισυ ὀρθόν, προσομοιάζουσιν ἀρκετὰ πρὸς αἰθιοπας ἀποδράντας.

Ὁ Γορίλλας ζῆ μετὰ τοῦ γυναικίου καὶ τοῦ τέκνου του· καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τρέχουσιν ὁμοῦ ἐντευθεν κἀκείθεν διὰ τῶν δασῶν δρέποντες κόκκους καὶ καρπούς. Τὸ ἐσπέρας ἀποχωροῦσιν εἰς τόπον σκοτεινὸν τοῦ δάσους ἔνθα συνήθως ὑπάρχουσι βράχοι· ἡ μήτηρ καὶ τὸ μικρὸν ἀναρριχθῶνται εἰς δένδρον, ὃ πατὴρ κάθηται εἰς τὴν βίβαν στηρίζων τοὺς ὤμους εἰς τὸν κορμόν· ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ ἕλλειψις τριχῶν καὶ ἡ τριβὴ τῶν σωζομένων ἐπὶ τοῦ δέρματος τῶν ὤμων τοῦ Γορίλλα, τὸ ὅποιον βλέπει τις ἐν τοῖς μουσειαῖς.

Ὁ κ. Duchailu πολλάκις κατέλαβεν αἰφνιδίως ἐν τῷ δάσει οἰκογένειαν τοῦ Γορίλλα. Ὁ ἀρσενικὸς ἐκάθητο συνήθως ἐπὶ πέτραν εἰς τὴν σκοτεινοτέραν γωνίαν, οὐχὶ μακρὰν αὐτοῦ ἐκάθητο ὁ θηλυκὸς τρώγων καὶ παίζων μετὰ τοῦ μικροῦ. Ἦτο θέαμα ὠραῖον νὰ βλέπη τις τὴν οἰκογενειακὴν ταύτην σκηνὴν ἀρχομένης τῆς ἡμέρας, ὅταν οἱ πίθηκοι οὗτοι ἀρχίζουσι τὰς παιδίας καὶ τὰ σκιρτήματα τῆς πρωΐας, «μετὰ τῆς χάριτος, λέγει ὁ κ. Duchailu, ὥστε εἰ καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐνέδρευον ἐπιθυμῶν τὸ δέρμα αὐτῶν ὅπως πλουτίσω τὴν συλλογὴν μου, τῆς σιγμῆς ἐπελθούσης δὲν εἶχον πλέον καρδίαν νὰ σκοπεύσω κατ' αὐτῶν.»

Ἡ ἀκοὴ τῶν πιθήκων τούτων εἶναι λεπτοτάτη, ἰδίως παρὰ τοῖς θηλυκοῖς· διὰ τοῦτο καὶ οὗτοι δίδουσι τὸ σημεῖον τῆς ταραχῆς· τοῦτο, τὸ θῆλυ κακκάζει τὸ πρῶτον διὰ νὰ καλέσῃ τὸ μικρὸν, καὶ εὐθὺς φεύγει ἐκβάλλον φωνὰς ὀξείας. Τὸ μικρὸν κρέμαται διὰ τῶν χειρῶν ἀπὸ τοῦ τραχήλου τῆς μητρὸς καὶ σφίγγεται περὶ τὸ στῆθος περιβάλλον τὰς μικρὰς του κνήμας περὶ τὸ σῶμα ταύτης.

Ὁ ἀρσενικὸς μένει καθήμενος καὶ στρέφων τὴν κεφαλὴν ἡσύχως ἵνα ἴδῃ πόθεν ἔρχεται ὁ ἐχθρός.

Ὅταν τὸν ἴδῃ ἐγείρεται μεθ' ἡρεμίας καὶ συστήσας τὸ πρόσωπον ρίπτει βλέμμα πλήρες ἀπιστοῦ πυρὸς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις τοῖμα νὰ ταραξῇ τὸ καταφύγιόν του, ἀνορθῶν δὲ τὴν κεφαλὴν πλήττει τὸ στῆθος διὰ τῆς ἡμικλειστοῦ χειρὸς του καὶ ἐκ τοῦ φοβεροῦ βρυχηθμοῦ του ἐξέρχεται ἐν κῆχ! κῆχ! μακρὸν καὶ ὀξύ, ἀντηχοῦν μακρὰν διὰ τοῦ δάσους καὶ ἀκούσιμον ἐπὶ πλέον τεσσάρων μιλίων ἀποστάσεως. Ἐπειτα χωρεῖ τὴν εὐθείαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἔχον τὸ σῶμα ταλαντευόμενον ἐπὶ κνημῶν ἀδυνατουσῶν ἕνεκα βραχύτητος καὶ ἀσθενείας νὰ φέρωσιν εἰς ὀρθὴν στάσιν τὸν ὄγκον τοῦ σώματός του.

Τὴν ἰσορροπίαν κρατεῖ κινῶν τοὺς βραχίονας ὡς ναύτης ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ πλοίου· προχωρεῖ δὲ ἄνευ σπουδῆς με βῆμα βραδύ καὶ στερεὸν ἐν πλήρει δυνάμει καὶ ἐν συνειδήσει τῆς νίκης.

Οί πλατειῖς ὤμοι, ἡ ὀγκώδης κοιλία του, τὸ πρόχρον καὶ κλίνον πρὸς τὰ ἐμπρὸς σῶμά του, αἱ δύο κυρταὶ καὶ καμπύλαι κνήμαι, οἱ δύο του βραχίονες, οἵτινες κινούνται καὶ πλήττουσι μετὰ δυνάμεως τὸ στήθος του, αἱ πεφρικυῖαι τρίχες του, ἡ μεγάλη κεφαλὴ κατώρυχος οὕτως εἶπεν εἰς τοὺς ὤμους, οἱ ἀναπεπταμένοι μυκτῆρες, οἱ οἰνωποὶ καὶ κοῖλοι ὀφθαλμοὶ βλέμματος ἀπαισίου, οἱ χαρκιτῆρές του συνεσπασμένοι καὶ διασχισμένοι ὑπὸ ρυτίδων, αἵτινες ἀνοίγουσι καὶ κλείουσι, τὸ ἀνοικτὸν στόμα καὶ τὸ κροτάμενον χεῖλος, δι' ὧν βλέπει τις ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ βάθους μακροῦς ἀγκυλόνδοντας, ἐν οἷς τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἐθραύοντο ὡς δίπυρον, ὃ βρυχηθὸς του παρεμφερὲς πρὸς τὴν βροντὴν καὶ ὅστις διὰ τῆς ἡχοῦς ἐπαναλαμβάνεται μακρὰν, τὰ πάντα ἐν αὐτῷ εἶναι φοβερά καὶ ἐπιβλητικά. Ἡ ἀσχημία του εἶναι ἀπότροπος, ἡ δὲ δυνάμις του καταπτοεῖ.

Δ'

Ὁ Γορίλλας εἶναι ὁ εἰρηνικὸς βασιλεὺς τῶν δασῶν τῆς ἰσημερινῆς Ἀφρικῆς. Ἡ δυνάμις τῶν μυῶν του εἶναι τοσοῦτον μεγάλη ὥστε δὲν φοβεῖται οὔτε τοὺς λέοντας οὔτε τὰ λοιπὰ ἄγρια θηρία, καθ' ὧν ἀμύνεται τῇ βοηθείᾳ τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ χειρὸς. Τῶν ὀδόντων αὐτοῦ ποιεῖται χρῆσιν μόνον πρὸς τοὺς ὁμοίους ὅπως κατακτῆσθαι ἢ διατηρήσθαι τὸ γυναικίον του. Ὡς καρποφάγον δὲν ἐπιτίθεται οὔτε κατὰ τῶν ἀνθρώπων οὔτε κατὰ τῶν ἄλλων ζώων, ἀλλὰ περιορίζεται εἰς ἄμυραν. Τότε δὲ καθίσταται φοβερός. Δυστυχία εἰς τὸν αἰθίοπα ὅστις ἐκτίθεται εἰς τὰς πληγὰς αὐτοῦ, δυστυχία εἰς τὸν Εὐρωπαῖον ὅστις δὲν ἔχει ἀνὰ χειρᾶς καλὸν ὄπλον, ἢ δὲν ἔχει πᾶσαν τῆς θήρας του καὶ δὲν γνωρίζει ταύτην καλῶς.

Τὸ κυνήγιον τοῦ Γορίλλα δὲν εἶναι κυνήγιον διασκεδάσεως. Οἱ αὐτόχθονες δὲν θηρεύουσιν αὐτὸν οὐδαμῶς. Μόνον δὲ ἐν τυχαίᾳ συναντήσει κατὰ κανόνα καὶ πρὸς ἄμυρὰν του φονεύει τὸν Γορίλλαν ὁ αἰθίοψ.

Δουλός τις, ἐπανερχόμενός ποτε ἐκ θήρας ἐλέφαντος, εὐρέθη αἰφνιδίως ἐνώπιον Γορίλλα θηλυκοῦ. Τὸν ἐφόνησε λοιπὸν καὶ ἔφερε τὸ δέρμα του εἰς τὸ χωρίον ὡς τρόπαιον. Ἡ ἀνήκουστος αὕτη πράξις παρὰ τοῖς αἰθίοψι τῆς φυλῆς παρέσχεν εἰς τὸν δούλον τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ.

Πολλὰί θῆραι Γορίλλα ἔχουσιν ἤδη περιγραφῆ· ἡμεῖς θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἀφήγησιν τριῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ κ. Duchailu. Θὰ εὔρη τις ἐν αὐταῖς ἐν ὅλῃ τῇ ἀληθείᾳ τὰς φοβερὰς συγκινήσεις τοῦ νέου τούτου ἀγῶνος ἀξίου Τιτάνου.

Ἡμέραν τινὰ, ἐνῶ ὁ κ. Duchailu ἦτο ἐν τῷ δάσει, ἤκουσεν εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ὁμοίον τι πρὸς βροντὴν· ἔσπευσε λοιπὸν νὰ καταφύγῃ ὑπὸ

τὴν σκέπην δένδρων τινῶν ἐβένου ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ καταιγίς. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον παρετήρησεν ὅτι ἡ βροντὴ αὕτη προήρχετο ὑπὸ Γορίλλα ἀρσενικοῦ ὅστις ἐβρυχάτο ἵνα καλέσῃ τὸ γυναικίον του, διότι τοῦτο δὲν ἤργησε νὰ ἀπαντήσῃ δι' ὠρυγμοῦ. Τὸ δάσος ἔτρεμεν ἐκ τῆς φοβερᾶς φωνῆς τῶν ζώων τούτων, ἡ ἡχὴ ἐπεμήκυνε ταύτην καὶ τὴν ἀπέστειλεν ἀπὸ ὄρους εἰς ὄρος, τὸ δάσος ἦτο οὕτως εἶπεν πεπληρωμένον ὑπ' αὐτῆς.

Ὁ κ. Duchailu ἀπεφάσισε νὰ πορευθῆ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γορίλλα.

Πλησιάζαντες ἤκουον διακεκριμένου τοῦ ὑποκώπου κρότου, ὃν ἔκαμε τὸ ἀρσενικὸν κτυπῶν τὸ στήθος του διὰ τῶν πλατειῶν πυγμῶν. Τοῦ δάσους ἔντος πυκνοῦ ἐπροχώρησαν βραδέως. Ὁ ταλαίπωρος Makonday ἔτρεμε καθ' ὅλα του τὰ μέλη πρὸς πάντα ὠρυγμὸν τοῦ ἀρσενικοῦ, εἰς ὃν ἀπεκρίνετο τὸ γυναικίον διὰ βραχυτάτων διακοπῶν.

Παρθῶν τρία τέταρτα τῆς ὥρας περίπου ὅπως διατρέξωσι τὰ τρία μίλια ἄτινα διεχώριζον τοὺς κυνηγοὺς ἀπὸ τῶν ζώων.

Πάραυτα ἤκουσαν ὅτι ἐθραύοντο κλάδοι καὶ εἶδον διὰ τοῦ δάσους νέον δένδρον ἀγρίως ταυσοῦθεν νὰ πίπτῃ θραυσθὲν ἐντὸς στιγμῶν.

Ἐνῶ παρετήρουν οἱ κυνηγοὶ ὁ Γορίλλας προησθάνθη, ὡς φαίνεται, τὸν κίνδυνον, διότι ἐπῆλθε βαθεῖα σιγὴ, ὅτε δὲ ἔχοντες τὸ ὄπλον ἀνὰ χεῖρας οἱ κυνηγοὶ ἤνοιξαν δίοδον διὰ τῆς πυκνότητος τῶν δένδρων, ὁ Γορίλλας ἐγένετο ἄφαντος.

Τὸ μέρος τοῦ δάσους ὅπου τὰ ζῶα ταῦτα ἔπαιζον καὶ ἔτραγον ἦτο γυμνὸν καὶ οὕτως εἶπειν διαπεπορημένον δένδρα 4 ἢ 5 δακτύλων διαμέτρου κομμένα διὰ τῶν ὀδόντων ἢ ἐθραυσμένα ἐστρώωνου τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ δὲ χονδρότερα εἶχον διασχισθῆ μέχρι τοῦ κέντρου διὰ τῶν ὀδόντων τοῦ πιθήκου, ὅστις ἀνεζήτει ἐν αὐτοῖς τὸν μυελόν. Τὰ πλεῖστα τῶν δένδρων τούτων ἦσαν οὐσίας ξύλου σκληροῦ.

Ἄλλην φορὰν ἐπέδειξαν εἰς τὸν κ. Duchailu δάσος σκοτεινὸν, ἔνθα ἐβεβαίουν ὅτι εἶδον Γορίλλαν.

Ἡ μικρὰ δμάς τῶν κυνηγῶν παρεσκευάσθη παραχρῆμα καὶ διηρέθη κατὰ τὸ σῆμα. Ὁ κ. Duchailu μετὰ τοῦ αἰθίοπος του Γάμβο ἔλαβε τὴν μίαν διεύθυνσιν· εἰς τῶν τολμηρῶν συντρόφων ἐπροχώρησε μόνος πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ἀπαντήσῃ βεβαιότερον τὸν πιθήκον. Οἱ τρεῖς ἄλλοι ἔλαβον ἄλλην ὁδόν.

Μόλις παρθῶν ὥρα ἀπὸ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ὅτε κρότος ὄπλου ἠκούσθη εἰς βραχεῖαν ἀπόστασιν, τὴν πρώτην δὲ βολὴν ἠκολούθησε παραχρῆμα δευτέρα.

Ὁ κ. Duchailu ἐπορεύετο ἤδη πρὸς τὴν διεύθυνσιν ὅθεν ἐφάνη ὅτι ἦλθεν ὁ κρότος, ὅτε τὸ δάσος ἀντήχησεν ὑπὸ φοβερῶν ὠρυγμῶν.

Ὁ Γάμβο ἐπλησίασε τὸν κύριόν του καὶ ἔλαβε τὸν βραχίονά του ὅπως βεβαιώθη ὅτι δὲν εἶναι μόνος, καὶ οἱ δύο δὲ ἐπροχώρουν μετὰ κόπου διὰ τοῦ δάσους συγκεινημένοι ὑπὸ προαισθήσεων ἀπαισίων.

Μετ' ὀλίγα βήματα εὗρον τὸν δυστυχῆ σύντροφον, ἐκεῖνον ὅστις ἐτόλμησε νὰ προχωρήσῃ ἀφόβως, κείμενον κατὰ γῆς ἐν μικρᾷ λίμνῃ αἵματος, τὴν κοιλίαν ἔχοντα διεβρηγμένην, τὰ δὲ ἐντόσθια διασκεδασμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· παρ' αὐτῷ ἔκειτο τὸ ὄπλον μὲ κοντάκιον ἐθραυσμένον, καὶ μὲ κἀναν λυγισμένην, πεπισμένην καὶ φέρουσαν πολλαχοῦ τοὺς τύπους τῶν ὀδόντων τοῦ Γορίλλα.

Ὁ Γορίλλας ἐγένετο ἄφαντος.

Ἄνεσήκωσαν τὸ σῶμα τοῦ δυστυχοῦς αἰθίοπος ζῶντος ἀκόμη, ἔδεσαν τὴν πληγὴν του, ὀλίγον δὲ οἰνόπνευμα ἐπανέφερεν εἰς αὐτὸν δυνάμεις καὶ θάρρος· κοιμισθεὶς ὕστερον εἰς τὴν οἰκίαν του ἀπέθανε μετὰ δύο ἡμέρας.

Ὁ δυστυχῆς εὗρεθῆ αἰφνιδίως κατὰ πρόσωπον μεγάλου καὶ ἀρσενικοῦ Γορίλλα. Νὰ φύγῃ ἦτο ἀδύνατον καὶ ἐπικίνδυνον. Τὸν ἐπερίμενε λοιπὸν σκοπέων αὐτὸν ὅπως ἠδύνατο κάλλιον· δυστυχῶς ἡ πυκνότης τοῦ δάσους καὶ τὸ σκότος τῆς ὕψεως ταύτης τοῦ δρυμῶνος τὸν ἐμπόδισαν νὰ διευθύνῃ καλῶς τὴν βολήν, εἰ καὶ ἐπυροβόλησεν εἰς ἀπόστασιν δέκα βημάτων. Ὁ πῖθηκος πληγωθεὶς εἰς τὴν πλευρὰν περιήλθεν εἰς μανίαν ἀπερίγραπτον, πλήττων δὲ τὸ στήθος διὰ τῶν κεκλεισμένων πυγμῶν ἐπέσπευδε τὴν πορείαν του πρὸς τὸν κυνηγὸν ἐκβάλλων ὠρυγμοὺς φρικώδεις.

Ὁ αἰθίοψ ἐτήρησεν ψυχρότητα αἵματος καὶ ἄνευ ἀπαιτίας χρόνου ἐγέμισεν ἐκ νέου τὸ ὄπλον· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐσκόπευεν ἐκ νέου, ὁ φοβερὸς πῖθηκος ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ, κατέβαλε τὸν βραχίονά του, τὸ δὲ ὄπλον ἀφῆθεν ἐνῶ ἔπιπτεν ἐπυροβόλησεν· ὁ πῖθηκος διὰ μιᾶς πληγῆς τῆς ἰσχυρᾶς του χειρὸς διέβρηξε τὴν κοιλίαν τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ὀπισθοχωρήσας ὀλίγα βήματα κατέπεσεν.

Ὁ δυστυχῆς αἰθίοψ ἐπίστευσεν ὅτι ὁ πῖθηκος ἤθελε τὸν θανατώσει, ὅτε τὸν εἶδε νὰ ἐξετάζῃ τὸ ὄπλον, νὰ τὸ λυγίσῃ ὡς καλάμιον, ἔπειτα νὰ τὸ συμπίεσῃ διὰ τῶν ὀδόντων του καὶ νὰ τὸ ρίψῃ μακρὰν του ὡς δεύτερον ἠττηθέντα ἔχθρὸν. Τούτου γενομένου ὁ Γορίλλας ἀνεχώρησεν ἡσυχος εἰς τὸ δάσος, μὴ φροντίζων πλέον περὶ τοῦ θύματός του. Ἀλλὰ οὗτος εἶναι ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐνεργοῦσι τὰ ζῶα ταῦτα.

Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὸν κ. Duchailu νὰ διηγηθῆ τὸ ἐπεισόδιον ἐνὸς κυνηγίου του, ὅτε τὸ πρῶτον συνητήθη πρὸς Γορίλλαν κατὰ πρόσωπον·

«Πρὸ δύο ὥρων καὶ πλέον, περιερχόμεθα τοὺς ὄχμους εἰς τὴν τύχην χωρὶς νὰ ἀπκνηθώμεν

τὸ κυνήγιόν μας, ὅταν ἐπὶ τέλους ὑπερμεγέθης Γορίλλας ἐξῆλθεν αἰφνιδίως ἐκ συμπίκνων τινῶν δένδρων καὶ ἐχώρει εὐθὺ πρὸς ἡμᾶς, ἐκβάλλων φοβερὸν ὠρυγμὸν ὀργῆς ὡσάν νὰ ἔλεγε πρὸς ἡμᾶς· «Ἐβαρύνθην νὰ διώκωμαι οὕτως, ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.»

Ἦτο ἀρσενικὸς ἐρημόπλανος· οὗτοι εἶναι οἱ ἀγριώτατοι. Ἐκ τοῦ ὠρυγμοῦ του ἀντήχει ὅλον τὸ δάσος, ὁ δὲ ὠρυγμὸς του ἦτο ὅμοιος πρὸς βροντὴν βρυχωμένην μακρὰν.

Ἀπειχε τριάκοντα βήματα ὅταν τὸν εἶδομεν. Ἔστη. Πάραυτα ἐπλησίασαμεν ἀλλήλους, ἐγὼ δὲ ἠτοιμαζόμεν νὰ σκοπεύσω ὅπως τὸν κτυπήσω ἐκεῖ ὅταν ἴστατο ὄρθιος, ὅτε ὁ πιστὸς μου κυνηγὸς Μαλασὺὲν μοὶ ἐψιθύρισε εἰς τὸ οὖς· «Ὅχι ἀκόμη!»

Ἐμείναμεν λοιπὸν ἀκίνητοι καὶ σιωπηλοὶ, ἔχοντες τὸ ὄπλον ἀνά χεῖρας. Ὁ Γορίλλας ἔρριψεν ἐπὶ στιγμὴν καθ' ἡμῶν δεινὰ βλέμματα, ἤρχισε δὲ νὰ πλήττῃ τὸ στήθος μὲ τοὺς γιγαντιοῦς βραχίονας καὶ ἐκβαλὼν νέον ὠρυγμὸν προκλήσεως ἐπροχώρησε πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ἔστη πάλιν εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων. Ὁ Μαλασὺὲν ἐπανελάθει· «Ὅχι ἀκόμη!»

Τὸ τέρας ἐπανελάθε τὴν πορείαν του, δὲν ἀπείχε δὲ πλέον τῶν δεκαπέντε βημάτων. Ἦδὺνάμην τότε νὰ ἴδω καλῶς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ συνεσπασμένον ἐκ λύσεως· οἱ ὑπερμεγέθεις ὀδόντες ἔτραζον μετὰ θορύβου· τὸ δέρμα του ἔρριπιδωμένου μετώπου ἐταπεινοῦτο καὶ ἀνεσπᾶτο ταχέως, ἔδιδε δὲ εἰς τὴν ἀπότροπον αὐτοῦ μορφὴν ἐκφρασίαν ἀπερίγραπτον καὶ διαβολικὴν. Ἐνεθυμήθην τότε τὴν θέσιν τοῦ δυστυχοῦς ἐκεῖνου, ὅτε πυροβολήσας εἶδε τὸν ἀμείλικτον ἐχθρὸν ἀπερχόμενον ὄχι δι' αἰφνιδίου πηδήματος ὡς ἡ λεοπάρδαλις, ἀλλὰ λελογισμένῳ βήματι βαινόντα σταθερῶς εἰς τὴν ἐκδίκησιν ἀπαράτρεπτον ὡς ἡ εἰμαρμένη. Τὸ τέρας ἐξέβαλε νέον ὠρυγμὸν ποιοῦντα νὰ τρέμῃ τὸ δάσος, παρατηροῦν ἡμᾶς πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πλήττον τὸ στήθος, ἔπειτα ἐπροχώρησεν ἀκόμη. Ταύτην τὴν φορὰν δὲν ἀπείχε πλέον τῶν δέκα βημάτων ἀφ' ἡμῶν. Ἡ ἀναπνοή μου ἦτο ταχυτέρα· τὸσαύτην ὑπερβολὴν ἐρεθισμοῦ ἠσθανόμην πηλοσιάσαντος τοῦ ὑπερμεγέθους θηρίου. «Προσοχή!» εἶπεν ὁ Μαλασὺὲν.

Ὁ Γορίλλας ἔστη πάλιν. «Τώρα», ἐφώνησεν ὁ Μαλασὺὲν, καθ' ἣν στιγμὴν δὲ ἤνοιξε τὸ στόμα νὰ ἐκβάλῃ νέον ὠρυγμὸν ἔλαβε τρεῖς σφαῖρας εἰς τὸ σῶμα καὶ ἔπεσε νεκρὸς σχεδὸν ἄνευ σπασμῶν. «Μὴ πυροβολήτε μηδέποτε λίαν πρόωρος, μοὶ εἶπεν ὁ Μαλασὺὲν, διότι ἐὰν ἀποτύχητε, αὐτὸς δὲν θὰ ἀποτύχῃ οὐδέποτε.»

Εἰς τὸ κυνήγιον τοῦ φοβεροῦ τούτου πηθίκου πρέπει νὰ γνωρίζῃ τις καλῶς ὅτι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ μὴ φύγῃ πρὸ τοῦ ζώου. Μόνον οὕτω πράττων δύναται νὰ ἔχῃ τις ἐλπὶδα σωτηρίας.